

Tužiocima traže da Šešelji bude kažnjen sa 28 godina zatvora

Author: [Rachel Irwin](#)

Tako oštra kazna je predložena zbog okrivljenikove „kampanje mržnje“ i izostanka pokajanja.

Piše: Rachel Irwin iz Haga (TU br. 732, 9. mart 2012.)

U svojoj završnoj reči, tužiocima Haškog tribunala su ove sedmice za srbijanskog nacionalističkog političara Vojislava Šešelja zatražili zatvorsku kaznu u trajanju od 28 godina, tvrdeći da je okrivljeni počinio „teške i gnusne zločine“.

„Optuženikovi zločini nisu bili samo velikog obima, nego i izrazito brutalni“, kazao je tužilac Matijas Markusen (Mathias Marcussen). „On je svojim postupcima i ponašanjem doprineo ubijanju dece, novorođenčadi, trudnica, starih i bolesnih ljudi. U kožu Muslimana [bili su] urezivani krstovi, dok su silovanja žena i muškaraca [vršena] na posebno sadistički način.“

Markusen je, osim toga, rekao i da je „okrivljeni suđenje iskoristio kao političku platformu za nastavak zagovaranja srpske etničke prevlasti. Učinio je sve što je mogao kako bi opstruirao rad Tribunala, tokom suđenja je izražavao prezir, a svedoke je pred sudom verbalno zlostavljao, uprkos upozorenjima da prestane.“

Otkako se 2003. godine predao Tribunalu, Šešelji insistira na tome da se brani samostalno. Krivični postupak protiv njega je u više navrata odlagan, otkako je u novembru 2007. zvanično započeo sa punih godinu dana zakašnjenja u odnosu na prvobitno zakazani datum; razlog je bio optuženikov štrajk glađu. Okrivljeni je još uvek predsednik Srpske radikalne stranke (SRS), čije je sedište u Beogradu.

Šešelji se po devet tačaka tereti za ratne zločine i zločine protiv čovečnosti – uključujući ubijanje, mučenje i prisilno raseljavanje – zbog zlodela počinjenih od avgusta 1991. do septembra 1993. godine, a sve u nastojanju da se protera nesrpsko stanovništvo u Hrvatskoj i Bosni. Optužen je i za brojne zapaljive govore i regrutovanje dobrovoljaca koji su ubijali, silovali i mučili ne-Srbe u Hrvatskoj i Bosni.

Osim toga, Šešelji je optužen da je – zajedno sa većim brojem srpskih političkih, vojnih i paravojnih ratnih lidera, uključujući i bivšeg srbijanskog predsednika Slobodana Miloševića – sudelovao u „zajedničkom zločinačkom poduhvatu“.

Tužilac Markusen je primetio kako je Šešelji 5. marta 1992. – pre tačno 20 godina – održao govor u kojem je upozorio na to da će „reke krvi“ poteći ukoliko Bosna i Hercegovina bude insistirala na traženju nezavisnosti od Jugoslavije.

„Do kraja marta, reke krvi su potekle Bosnom i Hercegovinom na isti onaj način na koji se to desilo i u Hrvatskoj“, rekao je Markusen.

Dobrovoljci koje je Šešelji regrutovao sudelovali su u „divljačkim“ zločinima i bili su toliko tesno povezani s njim da su ih zvali „šešeljevima“ ili „šešeljevim ljudima“ – kazao je on.

Markusen je ukazao na primer jednog neimenovanog svedoka, koji je u vreme kada su srpske snage napale Zvornik (grad na severoistoku Bosne) imao 22 godine. Taj svedok je, zajedno sa svojim ocem i trojicom braće, bio zarobljen, a potom su šešeljevci zarobljenike počeli da odvođe u grupama i streljaju ih – rekao je tužilac.

To se desilo i svedoku, koji je – kada su šešeljevci počeli da pucaju – pao na zemlju, ali je preživio i potom pobegao. Nakon rata, prilikom ekshumacije žrtava, među više stotina leševa pronađena su i tela njegovog oca i braće – naveo je Markusen.

Tužiocima tvrde da je okrivljeni u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj, na zahtev Miloševića i ostalih učesnika zajedničkom zločinačkom poduhvatu, angažovao više hiljada šešeljevaca. Takođe je, nakon što su njegovi ljudi dospeli na teren, saradivao sa jugoslovenskom vojskom, vojskom bosanskih Srba i ostalim snagama.

„Dokazi pokazuju da okrivljeni nije bio samo neko ko je regrutovao dobrovoljce“, kazao je tužilac. „[Šešelji] je imao vlast i vršio uticaj na sve što se na bilo koji način ticalo dobrovoljaca, premda im nije operativno komandovao“.

Na primer, okrivljeni je „odlučio gde će oni [biti] raspoređeni i rasporedio ih je u zasebne jedinice koje su nazvane šešeljevima“. Komandante tih jedinica postavljali su on ili njegov „ratni štab“ – kazao je tužilac.

On je svoje dobrovoljce izložio „propagandi mržnje sa kojom su oni došli na ratište“, pri čemu su Hrvate

često opisivali kao „ustaše“, što je naziv za hrvatske fašiste iz Drugog Svetskog rata – rekla je tužiteljka Liza Birsej (Lisa Biersay).

Kada je Šešelj posetio svoje dobrovoljce u hrvatskom gradu Vukovaru – a bilo je to 1991. godine, neposredno pre no što su srpske snage taj grad „savršile sa zemljom“ – navodno im je kazao kako „nijedan ustaša neće živ otići iz Vukovara“.

„Okrivljeni je, u svojoj kampanji mržnje, trovao i napadao ne-Srbe“, rekla je Birsejeva, dodajući da je Šešelj bio „harizmatična medijska zvezda“ koja se nalazila na čelu druge najpopularnije političke stranke u Srbiji, te da je uživao i status „kvazi-vojnog vođe“.

Birsejeva se osvrnula i na jedan radijski intervju iz 1992. godine, u kojem se „okrivljeni hvalisao da su njegovi dobrovoljci pomogli da se unište 'čisto hrvatska sela'“. A na jednoj konferenciji za štampu, održanoj 28. maja 1992., on je navodno govorio o „čišćenju leve obale reke Drine“, koja je uglavnom bila naseljena bosansko-muslimanskim, odnosno bošnjačkim stanovništvom.

„Srbi i ne-Srbi su i sami mogli da vide kako je okrivljeni pretnje nasiljem sprovodio i mogao da sprovede u delo“, kazala je Birsejeva. „U svom poslednjem podnesku, okrivljeni je pokušao da ubedi sudsko veće da je on naprosto bio opozicioni političar i da ga se sada krivično goni zbog njegove političke ideologije.

„Činjenično i zakonski posmatrano, to što je političar ne oslobađa ga odgovornosti za činjenje, pomaganje, podržavanje i podsticanje zločina za koje se tereti“, kazala je ona.

Osim toga, Šešelj je izvršio i progon, tako što je 6. maja 1992. u selu Hrtkovci (Srbija) održao „govor mržnje“ u kojem je pozvao na proterivanje Hrvata i pročitao spisak imena ljudi koji treba da odu – rekla je Birsejeva. Okupljena masa uzvikivala je „Ustaše napolje!“, a posledica tog govora bilo je to da su neki Hrvati pobjegli od straha – kazala je ona.

U zaključnom delu završne reči tužilaštva, Markusen je ukazao na to da Šešelj „nije pokazao nikakvo kajanje“, već da je naprotiv tvrdio kako su njegovi ratni govori bili „reči jednog genija, kojima se čak i danas ponosim“.

Šešelj će svoju završnu reč izneti naredne sedmice.

Rachel Irwin izveštava za IWPR iz Haga.

Topic: Medunarodni krivicni sud za bivsu Jugoslaviju

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/tu%C5%BEioci-tra%C5%BEe-da-%C5%A1e%C5%A1elj-bude-ka%C5%BEenjen-sa-28-godina-zatvora>